

BEREN AFMESTEN LUKT PRIMA

Als deelnemer van het Casprakproject kon varkenshouder Luc Van Biesen de alternatieven voor chirurgische castratie goed beoordelen. Op vraag van zijn afnemer schakelde hij in 2010 over naar het afmesten van intacte beren. – *Anne Vandenbosch*

Lebbeke, tussen Aalst en Dendermonde, is een redelijk varkensarm gebied. Luc Van Biesen en zijn buurman zijn er de enige varkenshouders. Luc nam in 1991 het ouderlijke bedrijf over. “Samen met mijn echtgenote, Kristien Derde, hield ik toen 120 zeugen met gedeeltelijke afmest. Enkele jaren later breidden we uit naar 170 zeugen en schakelden we over naar het driewekensysteem. In 2006 groeiden we naar het huidige aantal van 200 zeugen. Het bedrijf werd gesloten gemaakt en we veranderden naar het vierwekensysteem, waardoor we nu grotere groepen zeugen hebben. We werken met een kruising van Topigszeugen met Piétrain.” Kristien werkt intussen buitenshuis. Luc en Kristien hebben 2 kinderen: Liesbeth (17) en Jeroen (16).

Casprak hielp te kiezen

Luc is een geëngageerd man. Als voorzitter van de provinciale vakgroep Varkens Oost-Vlaanderen en bestuurslid van de

.....

Ik schakelde op expliciete vraag van mijn afnemer over naar intacte beren.

.....

sectorvakgroep Varkens volgt hij het reilen en zeilen binnen de sector op de voet. “Ik lever mijn slachtvarkens aan Covavee. Zij vroegen me in 2009 om deel te nemen aan het Casprakproject van de overheid waarin verschillende alternatieven voor onverdoofde chirurgische castra-

tie zouden worden uitgetest. Het was natuurlijk erg belangrijk dat die alternatieven op praktijkbedrijven werden uitgetest om de haalbaarheid ervan te kunnen inschatten. Zelf vond ik het een opportuniteit om de alternatieven van nabij te leren kennen. Er werden 4 mogelijkheden uitgetest: verdoving met Metacam, verdoving met CO₂, afmest van intacte beren en immunocastratie. Het project liep ongeveer 2 jaar. We moesten al onze bevindingen noteren. Ik paste elk alternatief toe op een groep van 400 varkens, maar zonder bijkomende management- of voederaanpassingen. In de loop van 2010 zat ik dan ook met de vraag wat ik nu zelf zou toepassen op mijn bedrijf. Het verdoven met CO₂ viel sowieso af. Deze methode vergt namelijk te veel werk. Ook het gebruik van Metacam vond

ik maar niets. Het is onhandig, want je moet de biggen tweemaal vastnemen en uiteindelijk moet je – net als bij gebruik van CO₂ – uiteindelijk toch nog castreren ... en net dát doet niemand graag. Bovendien mag je vanaf 2018 castratie toch niet meer toepassen. De 2 overige methoden hadden ook allebei hun nadelen, maar zoals eerder aangehaald werd de proef uitgevoerd zonder bijkomende aanpassingen. In eerste instantie dacht ik om te schakelen naar immunocastratie, maar toen vroeg Covavee me om te kiezen voor het afmesten van intacte beren. Zij hadden blijkbaar de nodige afnemers voor berenvlees.”

Intacte beren afmesten

In september 2010 stopte Luc volledig met de castratie van de beertjes. Hij heeft dus ondertussen al meer dan 3 jaar ervaring met deze methode van afmesten. “Ik ben blij dat ik niet meer hoef te castreren. Het was een onprettig werkje dat ook de nodige tijd vergde in de kraamstal. Ik mestte de zeugen en baren al gescheiden af, en dat is natuurlijk gebeven bij de intacte beren. Mij vallen er enkele zaken op. Zo merk ik vanaf een gewicht van 15 à 20 kg een andere geur op bij de beertjes. Verder ontstaat er meer onrust in het hok vanaf 40 à 50 kg. Dat uit zich in meer gekrijs en het bespringen van zwakkere hokgenoten. Dat neemt toe tot een gewicht van ongeveer 80 kg. Nadien vermindert het gezien er minder en minder plaats is in het hok en het belaagde varken gaat ook sneller liggen bij een ‘aanval’. Je moet in die onrustige periode dus wat alerter zijn. Dieren met een kreupele poot zet je best opzij, en dan komt dat meestal wel goed.” Luc probeerde in de beginperiode de kalmte in de stal te bewaren door toevoeging van de vloeistof Du Relax, maar dat had geen tot weinig effect.

Aangepast voeder

“Ik merkte al na het afleveren van de eerste groepen intacte slachtvarkens, in het voorjaar van 2011, dat de slachtkwaliteit verbeterde: het magervleespercentage steeg met 1% en ook het typegetal verbeterde, waardoor de slachtvarkens een beter klassement behaalden. Gezien beren van nature minder voeder opnemen, groeiden ze trager dan de baren. Ik voederde dat eerste jaar de beren met het standaardvoeder dat ik voordien gebruikte.”

Ondertussen startte Aveve Veevoeding met een Premiumvoederlijn. “Gezien dat een smakelijker en rijker voer is – met onder meer extra energie, aminozuren, vitamines en selenium – is dat ideaal voor beren die minder voer kunnen opnemen. Op advies van mijn voederadviseur Joost Crabbé schakelde ik in juni vorig jaar hiernaar over. Ik zie er de positieve effecten van in mijn productiecijfers. De groei steeg opnieuw, de onrust in de stal ver-

gingen dus te licht naar het slachthuis. Sinds ik omschakelde naar het nieuwe voeder is dat euvel opgelost. Bovendien meldde het slachthuis me sinds de start met beren maar amper ‘stinkers’.”

Nog niet voor iedereen

Luc is ervan overtuigd dat het Casprak-onderzoek moet worden verder gezet. “Er is immers nog te weinig gekend over de gevolgen van aanpassingen van het

LUC VAN BIESEN

Gemeente: Lebbeke
 Leeftijd: 51
 Specialisatie: gesloten varkensbedrijf met 200 zeugen

Sinds de omschakeling naar intacte beren steeg de voederwinst op het bedrijf.

minderde, de voederconversie daalde en de slachtkwaliteit verbeterde verder. Die voordelen zijn ook wel deels nodig om de aankoop van het duurdere Premiumvoeder te compenseren. Omdat zowel de zeugen als de beren het beter doen met het luxevoeder is het ook makkelijker qua voedermanagement; één voeder voor alle varkens. Ik kan gerust stellen dat op mijn bedrijf de voederwinst is gestegen tegenover vroeger.”

“Ik lever de slachtvarkens per volledig hok aan het slachthuis. Ik selecteer ze dus niet meer uit, anders zou er opnieuw agressie optreden bij de achterblijvers. De opstart met beren was met het vierwekensysteem trouwens niet evident. Ondanks de tragere groei moest het hok wel worden leeggemaakt, de varkens

management in de praktijk en ook de geurcontroles in het slachthuis blijven nog een pijnpunt. Verder blijven niet-gesloten bedrijven vandaag meestal nog castreren omdat ze hun biggen moeten verkopen aan een afmester. Zolang die geen afnemer heeft voor zijn niet-gecastreerde slachtvarkens, kan de zeugenhouder niet stoppen met castreren. Ik schakelde indertijd over naar intacte beren op expliciete vraag van mijn afnemer. Maar voor heel wat collega's is de omschakeling nog een groot vraagteken. Hun slachthuis vraagt er (momenteel) niet naar en zonder afnemer mag je zeker niet aan een alternatief beginnen!” ■